

7 Haziran 2024 tarihli Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) verilerine göre, FAO Gıda Fiyat Endeksi, Mayıs ayında hafifçe yükselirken; yüksek tahıl ve süt ürünleri fiyatları, şeker ve bitkisel yağ fiyatlarındaki gevşemeyi dengeledi

FAO Gıda Fiyatları, Mayıs ayında, Nisan ayına göre %0,9 (1,1 puan) artış göstererek ortalama 120,4 puan olurken; tahıl ve süt ürünleri fiyat endekslerindeki artışlar, şeker ve bitkisel yağ fiyatlarındaki düşüşleri telafi ederken, et fiyat endeksi neredeyse değişmedi. Mayıs ayında üst üste üçüncü aylık artış kaydetmesine rağmen FAO Gıda Fiyatları Endeksi, bir önceki yılın aynı dönemine göre %3,4 düşüş gösterirken, Mart 2022'de ulaşılan 160,2 puanlık zirvenin %24,9 altında gerçekleşti.

FAO Tahıl Fiyatları, Mayıs ayında, Nisan ayına göre %6,3 (7,1 puan) artış göstererek 118,7 puan oldu ve bir önceki yılın aynı dönemine göre %8,2 (10,6 puan) düşüş gösterdi. Tüm tahılların küresel ihracat fiyatları aylık bazda artış gösterirken, en çok artan fiyat buğday fiyatları oldu. Aylık keskin artışın nedeni, 2024 hasadına yönelik elverişsiz ürün koşullarıyla ilgili artan endişelerden kaynaklanırken; bu endişeler muhtemelen Avrupa, Kuzey Amerika ve Karadeniz bölgesinin bazı kısımları da dâhil olmak üzere birçok büyük ihracatçı ülkenin bazı ana üretim alanlarındaki verimleri kısıtlıyor. Karadeniz nakliye altyapısının hasar görmesi de fiyatlar üzerindeki yukarı yönlü baskıyı artırdı. Mısır ihracat fiyatları da Mayıs ayında arttı; bu durum, hem Arjantin'deki (Spiroplasma hastalığının yayılması nedeniyle mahsulün zarar görmesi nedeniyle) hem de Brezilya'daki (olumsuz hava koşulları nedeniyle) üretim kaygılarının yanı sıra, mevsimsel olarak daralan arz ve küresel talep ve güçlü ekonomik büyüme nedeniyle Ukrayna'daki sınırlı çiftçi satış faaliyetini yansıtıyor. Buğday piyasalarından kaynaklanan yayılma etkileri de mısır fiyatlarını etkiledi. Diğer iri taneli tahıllar için dünya arpa ve sorgum fiyatları da mayıs ayında artış gösterdi. FAO Tüm Pirinç Fiyat Endeksi, Endonezya ve Brezilya'ya yönelik satış beklentileri ve azalan hasat baskısından etkilenen yüksek Indica fiyatları nedeniyle Mayıs ayında %1,3 artış gösterdi.

FAO Bitkisel Yağ Fiyatları, Mayıs ayında, Nisan ayına göre %2,4 (3,1 puan) düşüş göstererek 130,9 puan oldu ve bir önceki yılın aynı dönemine göre %7,7 artış gösterdi. Endekste düşüş, yüksek soya, kolza tohumu ve ayçiçek yağı fiyatlarını dengelemekten çok, çoğunlukla düşük palm yağı fiyatlarından kaynaklandı. Uluslararası palm yağı fiyatları, uzun süren zayıf küresel ithalat talebi nedeniyle Güneydoğu Asya'daki başlıca üretici ülkelerdeki üretimin mevsimsel olarak artması nedeniyle son iki aydan beri devam eden düşüşünü sürdürdü. Uluslararası soya yağı fiyatları, özellikle Brezilya'da biyoyakıt sektöründen gelen talebin artmasıyla büyük ölçüde desteklenerek Mayıs ayında toparlandı. Ayçiçeği ve kolza yağı fiyatları da sırasıyla Karadeniz bölgesinde mevsimsel olarak azalan ihracat mevcudiyeti ve önümüzdeki 2024/25 sezonunda arzın daralması ihtimalinin etkisiyle artış gösterdi.

FAO Süt Ürünleri Fiyatları, Mayıs ayında, Nisan ayına göre %1,8 (2,3 puan) artış göstererek 126,0 puan oldu ve bir önceki yılın aynı dönemine göre %3,5 (4,3 puan) artış gösterdi. Endekste yer alan tüm süt ürünlerine ilişkin uluslararası fiyatları Mayıs ayında artış gösterdi. Yaz tatili öncesinde perakende ve gıda hizmetleri sektörlerinden gelen talebin artması ve Batı Avrupa'da süt üretiminin tarihi seviyelerin altına düşebileceği yönündeki piyasa beklentileri ile Okyanusya'da mevsimsel olarak azalan süt üretimi, Mayıs ayında süt ürünleri fiyatlarındaki artışı destekledi. Yakın Doğu ve Kuzey Afrika'daki bazı ülkelerden spot tedariklere yönelik yenilenen ithalat talebi de süt ürünleri fiyatlarındaki artışa katkıda bulundu.

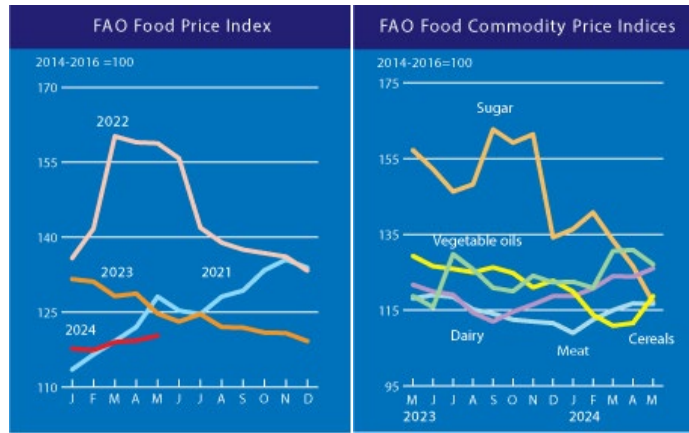
FAO Et Fiyatları, Mayıs ayında, Nisan ayına göre %0,2 (0,2 puan) düşüş göstererek 116,6 puan oldu ve bir önceki yılın aynı dönemine göre %1,3 (1,5 puan) düşüş gösterdi. Uluslararası kanatlı hayvan eti ve büyükbaş hayvan eti fiyatları düşüş gösterirken; domuz eti ve küçükbaş hayvan eti fiyatları artış gösterdi. Uluslararası kanatlı hayvan eti fiyatlarındaki düşüş; bazı büyük üretici ülkelerdeki iç talebin azalması nedeniyle ihraç edilebilir bulunabilirliğin arttığını yansıtırken, büyükbaş hayvan eti fiyatlarındaki hafif düşüş, Okyanusya'dan gelen bol miktarda ihraç edilebilir arz ile birlikte durgun ithalat talebinden kaynaklandı. Uluslararası domuz eti fiyatlarındaki aylık artış; başta Batı Avrupa olmak üzere talepteki artış ve devam eden arz sıkışıklığından kaynaklandı. Okyanusya'daki ihraç edilebilir arzın bol olmasına rağmen, artan küresel alımlar nedeniyle küçükbaş hayvan eti fiyatları artış gösterdi.

FAO Şeker Fiyatları, Mayıs ayında, Nisan ayına oranla %7,5 (9,5 puan) düşüş göstererek 117,1 puan oldu ve bir önceki yılın aynı dönemine göre %25,5 (40,9 puan) düşüş gösterdi. Mayıs ayında uluslararası şeker fiyatlarındaki düşüş, Brezilya'da yeni hasat sezonunun iyi başlamasından kaynaklandı ve bu durum, iyileşen küresel arz görünümüne katkıda bulunan elverişli hava koşullarıyla desteklendi. Brezilya'dan artan ihracat imkânı ve uluslararası ham petrol fiyatlarındaki düşüş, şeker fiyatları üzerinde aşağı yönlü baskıyı artırdı.

*Diğer emtia gruplarının aksine, FAO Et Fiyat Endeksi, FAO Gıda Fiyat Endeksi hesaplanıp yayınlandığında henüz açıklanmamış oluyor. Bu yüzden tahmini değerler ile yayınlanıyor. Asıl fiyatlar belli olduktan sonra Gıda Endeksi bir sonraki dönem için revize edilebiliyor.

Grafikler:

1- Gıda Emtiaları Fiyat Endeksleri

Sugar:	Şeker
Dairy:	Süt ürünleri
Vegetable Oils:	Bitkisel sıvı yağ (yağlı tohumlar)
Meat:	Et
Cereals:	Hububat

2- Nominal ve Reel Bazda FAO Gıda Fiyatı Endeksi

